

Llegats al Bisbe de Barcelona cinquanta sous, de lo romanent de la sua propietat mana lo testador invertirne una part en la construcció d'un Hospital ab Capella en lo lloch que ell comprà per alou a En Pere de Ferrer, vora la casa dels malalts, com axi se nomenava l'Hospital dels leprosos o masells, en lo suburbi o afòres de la Ciutat. Tot lo sobrant y lo que puga posehir lo canonge en l'esdevenidor, vol que s'esmerçi pera sosteniment del dit Hospital, al qual, junt ab sos pobres, institueix hereus: "*Quod hospitale et pauperes qui ibi procurabuntur michi heredes instituo*".

Nomena rector y procurador de la Institució benèfica en projecte, al prevere Pere de Sal, qui vivia ab ell, confiantli, axi com a sos sucesors en lo dit càrrech, lo manteniment de la llàntia qu'en honor y gloria de la Verge Maria y de Santa Eulalia emèrita, dia y nit cremava en la Iglesia de la Provençana, de la que n'era rector, com s'ha dit, lo canonge Pere de Vilar, el qual no's deu confondre ab lo ciutadà barceloní Pere des Vilar, fundador també d'un Hospital a Barcelona l'any 1308, en lo lloch conegut per Vilanova y en l'indret, si fà no fà, hont s'escau actualment lo Museu del Parch.

Aprés l'òbit del dit primer administrador Pere de Sal, lo càrrech vagant de procurador, mana lo canonge qu'el proveesca lo Capítol de la Sèu de Barcelona dintre deu dies, en la persona que consideri mes abte y disposta, axi sia clergue com llech.

Vol axi matex lo testador que, ab predilecció, sien assistits y agombolats en lo seu Hospital, Asil y Enfermeria ensemps, com tots los Hospitals, los mariners vells y també los mariners malalts. Mana qu'es dongui menjar y vestit y alberch a Na Maria, la qual, de molt temps, era serventa sua: "*Volo eciam quod Maria que mecum per longum tempus stetit habeat victum suum et vestitum in predicto hospitali dum ibi stare voluerit*".

També disposa que tots los rectors y procuradors qui sien del Hospital respectin el senyoriu en sa casa de Fonollar, jurant al pendre possessori de la administració que, del esmentat senyoriu no se'n faci establiment a cap persona y que dels bens pertanyents al Hospital res ne venguin ni n'alienin y que jurin conservarlos, protegirlos y defensarlos.

Actuaren com testimonis d'aytal última volun-

tat, qui's troba recñdita en lo Arxiu de la Sèu de Barcelona "*stancia XV-Testamentorum Piac elemosinae N CCVI*", En Ramon y En Guillem de Puig y En Pere de Sal, preveres, y En Pere March y En Berenguer de Santa Creu, escolans.

* * *

L'Hospital fop bastit. Les habitacions que posehia se poden deduir del *Inventari* existent en lo Arxiu del Hospital de la Santa Creu, interclòs en lo "*Manual Torró*" dels anys 1404 a 1408 y per mí publicat (1). Aquest *Inventari* fou fet quan lo Prior del ja constituït Hospital de la Santa Creu, En Pere Cardona, prevere, confià al sabater Pere Martorell y a sa muller Maria, la custodia del edifici o casal del dit Hospital de Sant Macià pera quedar-se transformat en Asil de deambulants, després d'haver ingressat l'Hospital de Sant Macià al d'En Colom pera convertir-se, junt ab los altres Hospitals, en Hospital general de la Santa Creu, segons la concordia feta entre lo Capítol Catedral y el Consell de Cent barceloní. Es possible y fins probable que, al redactarse l'*Inventari*, lo que fou Hospital de Sant Macià no estotgés pas tots los mobles, estris y robes y atuhells que posehia essent sol y independent; molts dels seus objectes qu'es cregueren útils, devien esser traslladats al Hospital d'En Colom al portarse la fusió a termenal.

En lo esmentat *Inventari* s'hi parla d'una andana a sol ixent, ab tres colgues y sis llits, ab sos corresponents matalassos, travesers o orellers y roba blanca y d'abrich. D'altra banda ab set llits. D'altra ab nou llits. Aquestes andanes formaven lo Departament dels homens.

Lo Departament de les dones se composava d'una cambra ab sis llits; n'hi havia una altra, prop dels graners, contenint diverses objectes: un cerca pous, un ast de ferre, una destral. Una cambra dita del menjador, situada a la part de ponent, ab roba, ampolles, talladors de fust, escudelles, una açola de terra, un marçapà (*чапча*)... Altra cambra al costat del menjador a la part de llevant, ab roba y objectes de llit, un banquet y una cadira foradada, qui probablement havia servida pera anar de cambra los malalts que no poguessen o no deguessen exir per sos peus a la privada.

Com demostra aquest *Inventari*, l'Hospital,

(1) loc. cit.